

ПРОТОКОЛ № 3

від 28 квітня 2023 р. засідання наукового семінару кафедри міжнародного і європейського права

ПРИСУТНІ:

Сироїд Т.Л. - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Гавриленко О.А. - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Шамраєва В.М. - доктор політичних наук, доцент, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Войціховський А.В. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Реньов Є.В. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Тітов Є.Б. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Фоміна Л.О. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Фомін П.В. - кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Передерій О.С. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Шкаріна А.Л. - викладач кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Воєводін І.С. - викладач кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Варнавська К.А. - викладач кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обговорення наукової доповіді професора кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Шамраєвої Валентини Михайлівни «Європейський Союз та Рада Європи у європейській регіональній системі захисту прав людини».

2. Обговорення наукової доповіді доцента кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Тітова Євгена Борисовича «Відповідальність як елемент правового статусу Верховного Представника ЄС з питань закордонних справ та політики безпеки».

3. Обговорення наукової доповіді викладача кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Варнавської Кароліни Андріївни «Правові основи миротворчої діяльності Організації Об'єднаних Націй».

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь професора кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Шамраєвої Валентини Михайлівни, яка обґрунтувала актуальність та практичну значущість представленої на обговорення статті та виклала її основний зміст. У доповіді зазначалося, що захист прав і свобод людини є одним із актуальних аспектів взаємодії Європейського Союзу та Ради Європи. Основу процесу європейської інтеграції від початку становили спільні традиції та цінності, ідеали та принципи. Права людини як вища цінність стали основною темою життя європейських держав і склали важливий та невід'ємний елемент європейського будівництва. Від моменту формування індивідуальні права і свободи були в центрі уваги Ради Європи, створеної в 1949 р. як європейська організація міжурядового та парламентського співробітництва з метою інтеграції процесів у галузі прав людини та демократії, гармонізації національного законодавства в даній сфері. У процесі її діяльності було прийнято основні документи з прав та свобод, створено регіональний механізм їх реалізації. Практично одночасно розпочався процес європейської інтеграції в галузі економіки в рамках Європейських співтовариств. І якщо спочатку в Установчих договорах правам людини було приділено мінімум уваги, то сьогодні ЄС приділяє велику увагу діяльності у сфері гуманітарного права. І оскільки всі держави-члени є учасниками Ради Європи, то постає питання співіснування в державах-членах двох регіональних систем захисту прав людини: системи, передбаченої Європейською конвенцією про права людини та системи захисту прав людини, створеної в рамках ЄС. Нарешті, розгляд даної проблеми має важливе загальнонаукове значення, оскільки в зарубіжній та вітчизняній міжнародно-правовій науці до найбільш дискусійних належать проблеми розвитку та гармонізації процесів у галузі забезпечення основних прав і свобод людини. Останнім часом значно зріс науковий інтерес до європейського права в цілому та 47 права ЄС зокрема. Аналізуючи роботи українських фахівців у галузі європейського права, можна зробити висновок, що у вітчизняній науці складається відповідний науковий напрямок. Водночас не можна не помітити, що більшість авторів розглядають окремо право та практику Ради Європи чи ЄС, або ж проводять порівняльний аналіз

функціонування окремих інститутів цих організацій. Західні фахівці в галузі європейського права все частіше звертаються до питання щодо системи забезпечення прав людини в ЄС та проблем співіснування в Європі двох систем захисту основних прав. Проте, у цих роботах, зазвичай, розглядаються лише окремі аспекти проблеми. Найчастіше предметом робіт європейських фахівців є співвідношення Хартії основних прав Європейського Союзу з Європейською конвенцією про права людини, питання про приєднання ЄС до Європейської конвенції, або ж у них надається порівняльний аналіз діяльності Суду ЄС та Європейського суду з прав людини. У зв'язку з цим існує дефіцит комплексних досліджень взаємодії інститутів та права європейських організацій, що дозволяють більш глибоко та системно проаналізувати інтеграційні процеси, що відбуваються у Європі. Це свідчить про теоретичну і практичну необхідність вивчення даної проблеми. Основний характер принципу захисту прав людини для права ЄС зафіксовано у статутних документах. Однак Європейські спільноти створювалися як суто економічні, і положення щодо прав людини були перенесені в установчі документи. Важливу роль у формуванні системи захисту прав людини ЄС відіграла судова практика. Саме на судовий орган протягом тривалого часу було покладено основну роботу в цій галузі. Суд ЄС розробив каталог основних прав, які гарантуються, виходячи з основних принципів права та міжнародних договорів про права людини, до яких приєдналися держави Європейського Співтовариства, головним чином йшлося про Європейську конвенцію про захист прав людини та основних свобод 1950 р. Ця судова практика була закріплена в преамбулі Європейського Єдиного Акту, в Маастрихтському, Амстердамському та Ніццькому договорах. Таким чином, можна зробити висновок, що Суд Європейських спільнот відіграв ключову роль у становленні та захисті демократичних засад правового статусу особи на рівні Європейського Союзу. У результаті вступу в силу Лісабонського договору, список прав став набагато ширшим і перевершує закріплені спочатку принципи свободи та недискримінації. А ухвалення 2000 р. Хартії основних прав Європейського Союзу стало успішним результатом численних спроб інститутів ЄС та держав-членів на шляху створення юридично обов'язкових для ЄС норм у сфері прав людини та основних свобод.

Проаналізувавши діяльність ЄС у сфері забезпечення основних прав можна дійти висновку, що в ЄС, насамперед завдяки Суду ЄС, склалася своя, досить ефективна, але не позбавлена низки недоліків, самостійна система захисту правами людини. Співіснування різних систем захисту прав людини в Європі тягне за собою численні питання. Труднощі у співіснуванні двох європейських систем захисту прав людини пов'язані з їх відмінностями у техніці правового захисту, у природі та змісті прав і свобод, у суб'єктах та об'єктах захисту. Це є наслідком відмінності цілей діяльності двох організацій та двох судів, що може призвести до різниці у тлумаченні права і свободи. Поряд із відмінностями фактором правової нестабільності в державах, які є одночасно членами ЄС та Ради Європи, є двоїстість каталогів

прав та свобод. До розробки та ухвалення Хартії Європейського Союзу каталог прав людини ЄС збігався з каталогом Ради Європи. З прийняттям Хартії каталоги стали відрізнятися за формулюванням, за переліком прав, способом обмеження прав. Хартія мала зміцнити юридичну стабільність, оскільки зібрала воедино всі права. Але вийшло навпаки, оскільки два інструменти почали конкурувати. Конфлікт каталогів прав і свобод людини виникає через обов'язки держав-членів дотримуватися двох різних стандартів і можливості для приватних осіб використовувати права, закріплені у двох міжнародно-правових інструментах. 48 Таким чином, комплексний аналіз процесів інституційно-правової взаємодії ЄС та Ради Європи в галузі захисту прав індивіда дозволяє зробити низку висновків щодо координації двох європейських правозахисних систем, а також виявити тенденції розвитку права міжнародних організацій у сфері захисту прав людини. Забезпечення дотримання та захисту прав людини є невід'ємною частиною міждержавного співробітництва, незалежно від сфери його здійснення. При цьому найбільш тісна взаємодія, характерна для міжнародних організацій інтеграційного типу, що здатна створити певною мірою відокремлену систему захисту прав людини. Підтвердженням цього є ЄС, в якому принцип дотримання прав людини став основним у процесі функціонування його інститутів та органів. В результаті в ЄС склалася самостійна система захисту прав людини, яка є достатньо ефективною, але не позбавлена низки недоліків. Європейська конвенція про права людини є правовим актом, який отримав визнання в ЄС *de facto*, але була необхідність надати йому офіційного статусу.

Доцільність приєднання ЄС до Конвенції впливає із необхідності забезпечити правову базу для її застосування у правопорядку ЄС та передбачити для інститутів ЄС таку саму відповідальність за порушення основних прав людини, яку несуть органи влади його держав-членів. Досвід та практика взаємовідносин Ради Європи та ЄС показують, що існує ціла низка проблем для держав, які є одночасно членами обох організацій. Істотною причиною тому є відсутність ефективного партнерства між двома міжнародними організаціями та нестача координації діяльності їх інститутів за наявності серйозних відмінностей двох правозахисних систем.

В.М. Шамраєва наголосила, що відсутність інституціоналізованої взаємодії з чітко визначеним механізмом співробітництва між судовими органами двох міжнародних організацій на практиці може бути заповнена нормативною взаємодією, що виявляється у взаємному впливі їх правозастосовної практики. Це підтверджується досвідом взаємодії Суду ЄС та Європейського Суду з прав людини.

В обговоренні узяли участь:

Шамраєва В.М. - доктор політичних наук, доцент, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Гавриленко О.А. - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Тітов Є.Б. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Фоміна Л.О. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Передерій О.С. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

2. Доповідь доцента кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Тітова Євгена Борисовича, який обґрунтував актуальність та практичну значущість представленої на обговорення статті та виклав її основний зміст. У доповіді було наголошено, що Верховний Представник ЄС з питань закордонних справ та політики безпеки (далі – Верховний представник) це унікальна посадова особа, яка наділена незвично широким, у порівнянні з іншими посадовими особами ЄС, колом адміністративних, представницьких і дорадчих функцій та повноважень. Верховний представник, діючи одноособово чи за підтримки Європейської Комісії, може звертатися із будь-якими питаннями щодо СЗБП до Ради ЄС чи подавати до неї ініціативи та пропозиції. Верховний представник забезпечує імплементацію рішень у сфері СЗБП, прийнятих Європейською Радою чи Радою ЄС. На нього покладено представництво ЄС з усіх питань у сфері СЗБП, ведення політичного діалогу із третіми країнами від імені ЄС та висловлення його позиції у міжнародних організаціях та на міжнародних конференціях. Якщо ЄС визначить свою позицію з окремих питань, що включені до порядку денного Ради Безпеки ООН, держави-члени, які входять до неї, мають клопотати про запрошення Верховного представника для представлення позиції ЄС. Тим важливішим видається питання про особливості правового статусу цієї посадової особи у цілому та її відповідальності, як елементу цього правового статусу зокрема, адже як кажуть «чим більше прав – тим більша відповідальність».

Аналізуючи відповідальність Верховного представника доцільно зважати не тільки на її види і форми, але й на природу її виникнення та методи забезпечення, адже саме такий комплексний підхід дозволить системно дослідити відповідальність цієї посадової особи як елемент її правового статусу. Анонсований аналіз доцільно почати із нагадування про те, що відповідальність Верховного представника нерозривно пов'язана з його функціями і повноваженнями. Верховний представник є одним із віцепрезидентів Європейської Комісії, бере участь у роботі Європейської Ради (із правом дорадчого голосу), на постійній основі очолює Раду ЄС із

закордонних справ та діє відповідно до мандату Ради ЄС. Відповідно слід мати на увазі, що відповідальність Верховного представника (у звичайному – вузькому розумінні, як певні негативні наслідки, що їх має зазнати особа у випадку вчинення нею протиправних дій, або завдання шкоди) може бути пов'язана із кожною з цих інституцій. Наступний аспект статусу Верховного представника, що впливає на його відповідальність а саме на її механізм, це порядок призначення на посаду та звільнення з неї. Верховний представник із зовнішніх справ та політики безпеки призначається Європейською Радою кваліфікованою більшістю голосів за погодженням із Президентом Європейської Комісії та згодою Європейського Парламенту. Важливо, що припинення повноважень Верховного Представника здійснюються Європейською Радою згідно з тією самою процедурою, що зумовлює можливість відповідальності Верховного представника перед кожною з трьох інституцій – Європейською Радою, Європейською Комісією та Європейським Парламентом. Відповідальність Верховного Представника в силу його участі у роботі Європейської Ради.

Персональна відповідальність членів Європейської Ради отримала поверхневе регулювання в установчих актах Союзу через те, що вона заснована на статусі членів Європейської Ради як представників своєї держави, а одтак і відповідальність таких посадових осіб, у більшості випадків, виникає у першу чергу перед їхніми національними урядами на підставі норм внутрішньодержавного права. Такий підхід до відповідальності розповсюджується на усіх членів Європейської Ради але не на Верховного представника, який відповідно до ч. 2 ст. 15 ДЄС не входить до її складу а тільки приймає участь у її роботі. Відповідальність Верховного представника як голови Ради із закордонних справ ЄС. Згідно з ч. 3 ст. 18 ДЄС головування у Раді із закордонних справ ЄС на постійній основі здійснює Верховний представник Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки.

Є.Б. Тітов зауважив, що ДЄС не містить положень про механізм застосування інституту відповідальності до Верховного представника як Голови Ради із закордонних справ ЄС, проте ч. 6 ст. 16 ДЄС можна тлумачити як таку, що покладає на цю посадову особу обов'язок за розробку зовнішньої політики Союзу та забезпечення послідовності дій останнього у цьому напрямку на підставі стратегічних напрямків визначених Європейською Радою. Це означає, що ініціатором притягнення Верховного Представника до персональної відповідальності у формі дочасного припинення його повноважень може бути саме Європейська Рада. Відповідальність Верховного представника як члена Комісії. Як віцепрезидент Європейської Комісії, Верховний представник відповідає за реалізацію її функцій у сфері зовнішніх зносин та забезпечення координації між усіма сферами зовнішньої діяльності ЄС. Під час виконання цих завдань Верховний представник має дотримуватися Внутрішнього регламенту Європейської Комісії. Відповідно до ч. 6 ст. 17 ДЄС Голова Комісії не наділений повноваженнями щодо притягнення до персональної

відповідальності Верховного представника. Водночас Голова Європейської Комісії може клопотатися перед Європейською Радою про припинення повноважень Верховного представника Союзу з питань закордонних справ та політики безпеки. 106 Згідно зі ст. 234 ДФЄС Голова Комісії (разом із членами очолюваної ним інституції) несе політичну відповідальність перед Європейським парламентом у вигляді вотуму недовіри. Відповідно до ч. 8 ст. 17 ДЄС та ч. 2 ст. 234 ДФЄС результатом висловлення Комісії вотуму недовіри є відставка Комісії на чолі з її Головою. Зауважимо, що наведений механізм персональної відповідальності стосується усіх посадових осіб, які входять до складу Комісії включаючи Верховного представника. Водночас відставка Верховного представника разом зі складом Комісії не означає його автоматичного позбавлення і інших займаних ним постів. Іншими словами Європейський Парламент може оголосити вотум недовіри Європейській Комісії, що матиме наслідком відставку Верховного представника як заступника голови Комісії, проте він збереже свою посаду у Раді ЄС. Вочевидь, персональна відповідальність Верховного представника в рамках Ради має найбільш суттєвий характер, адже його притягнення до відповідальності у вигляді відставки як члена Ради означає також його відставку з Європейської Ради та Комісії, на відміну від втрати постів цієї посадової особи тільки в Європейській Раді або Комісії, які тягнуть за собою лише часткову втрату нею повноважень.

Є.Б. Тітов дійшов низки важливих висновків: 1. Інститут персональної відповідальності Верховного представника Союзу з питань закордонних справ та політики безпеки є невід'ємною частиною права ЄС, спрямованою на забезпечення належного виконання згаданими особами їхніх функцій. 2. Механізм кумуляції, використаний при формуванні кола повноважень Верховного представника Союзу з питань закордонних справ та політики безпеки істотно впливає на: а) характер його відповідальності (в Європейській Раді і Раді він може нести політичну відповідальність, а в Комісії – адміністративну); б) порядок його притягнення до відповідальності (Голова Комісії звільняє його з посту свого заступника за згодою Європейської Ради, а звільнення з посту Верховного представника здійснюється Європейською Радою за згодою Голови Комісії); та в) обсяг його відповідальності (в рамках Комісії за рішенням її Голови він може бути позбавлений тільки поста заступника, а в Раді – за умови згоди Європейської Ради і Голови Комісії – остаточно втратити посаду). Відповідно до означеної проблематики було вироблено відповідні висновки і рекомендації.

В обговоренні узяли участь:

Сироїд Т.Л. - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Гавриленко О.А. - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Войціховський А.В. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Фоміна Л.О. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Тітов Є.Б. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Передерій О.С. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

3. Доповідь викладача кафедри міжнародного і європейського права Варнавської Кароліни Андріївни, яка обґрунтувала актуальність та практичну значущість представленої на обговорення доповіді та виклала її основний зміст. У доповіді було зазначено, що діяльність Організації Об'єднаних Націй з підтримки миру допомагає країнам, які переживають конфлікти, створити умови для встановлення міцного миру. Діяльність з підтримання миру є одним з найефективніших інструментів, які є в розпорядженні ООН для надання допомоги країнам, які переживають складний період виходу з конфліктної ситуації. Миротворча діяльність має унікальні переваги, такі як легітимність, розподіл відповідальності, а також можливість розгортання та забезпечення функціонування військових та поліцейських підрозділів із різних країн світу з об'єднанням їх зусиль із зусиллями громадянського миротворчого контингенту з метою виконання багатопрофільних мандатів.

Миротворці ООН забезпечують безпеку, політичну підтримку та сприяння миробудуванню, щоб допомогти країнам якнайшвидше здійснити нелегкий перехід від конфлікту до миру. У своїй діяльності з підтримки миру ООН керується трьома основними принципами: згода сторін; неупередженість; незастосування сили, крім випадків самооборони та захисту мандата. Миротворча діяльність відрізняється гнучкістю, і протягом останніх двох десятиліть розгортання миротворчих сил відбувалося у різних конфігураціях. Наразі на трьох континентах розгорнуто 12 операцій ООН з підтримки миру. Сьогодні багатопрофільні операції з підтримки миру проводяться з метою не лише підтримки миру та безпеки, а й сприяння політичному процесу, захисту цивільного населення, сприяння роззброєнню, демобілізації та реінтеграції колишніх комбатантів, а також надання допомоги в організації виборів, захисту та заохочення прав людини та сприяння у відновленні верховенства права. Гарантувати успіх неможливо, оскільки миротворча діяльність ООН майже за визначенням здійснюється у

найскладніших фізичних та політичних умовах. Однак за 60 років існування було досягнуто очевидних успіхів, результатом чого стало присвоєння Нобелівської премії миру.

Миротворча діяльність завжди відрізнялася високим динамізмом і зазнавала змін, стикаючись з новими викликами. Колишній Генеральний секретар Пан Гі Мун заснував 17 членів Незалежної групи високого рівня миротворчих операцій ООН для проведення всеосяжної оцінки нинішнього стану миротворчих операцій ООН та потреб, які можуть виникнути в майбутньому. Миротворча діяльність ООН є унікальним глобальним партнерством. Воно об'єднує Генеральну Асамблею, Раду Безпеки, Секретаріат, країни, що надають військові та поліцейські контингенти, та уряди приймаючих країн, які докладають спільних зусиль для підтримки міжнародного миру та безпеки. Ефективність такого партнерства обумовлена легітимністю Статуту ООН та участю широкого кола країн, що надають цінні ресурси. Статут ООН покладає на Раду Безпеки головну відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки. Виконуючи цю функцію, Рада може заснувати операцію ООН з підтримки миру. Розгортання операцій ООН з підтримки миру здійснюється на основі мандатів, наданих Радою Безпеки ООН. Поставлені завдання неоднакові у різних ситуаціях і залежать від характеру конфлікту та особливостей пов'язаних із ними проблем.

Статут ООН є основним документом для роботи Організації. ООН була створена для того, щоб «позбавити майбутні покоління від лих війни», і однією з її головних цілей є підтримка міжнародного миру та безпеки. Хоча діяльність із підтримання миру прямо не передбачена у Статуті, вона стала одним із основних інструментів, що використовуються ООН для досягнення цієї мети. Статут покладає на Раду Безпеки ООН головну відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки. Під час виконання цієї функції Рада може вживати заходів, у тому числі засновувати операції ООН з підтримки миру. У розділі VI Статуту розглядається мирне вирішення суперечок. Операції ООН з підтримки миру традиційно пов'язувалися зі Статутом. Проте Рада Безпеки має право не посилатися на конкретний розділ Статуту при прийнятті резолюції, що санкціонує розгортання операції ООН з підтримки миру, і вона ніколи не посилалася на главу VI Статуту.

У розділі VII Статуту містяться положення, які передбачають «дії щодо загрози миру, порушень миру та актів агресії». В останні роки Рада почала посилатися на главу VII Статуту при прийнятті резолюцій, що санкціонують розгортання операцій ООН з підтримки миру в складних умовах постконфліктних ситуацій, коли держава не здатна забезпечити безпеку та громадський порядок. У цих випадках посилення на главу VII Статуту може розглядатися не лише як вказівка правової підстави для дій Ради Безпеки, а й як заява твердої політичної волі та нагадування сторонам конфлікту та іншим членам ООН про їх обов'язок виконувати рішення Ради Безпеки. У розділі VIII Статуту передбачено участь регіональних угод та органів у діяльності з

підтримки міжнародного миру та безпеки, за умови, що така діяльність сумісна з цілями та принципами глави I Статуту. Розгортання операцій ООН з підтримки миру здійснюється на основі мандатів, наданих Радою Безпеки ООН. Мандат (лат. *mandatum* – доручення, від *mandare* – доручати, довіряти, передавати) – документ, що посвідчує повноваження особи, органу, установи тощо, яким вони надані, із зазначенням строку дії цих повноважень. Згодом спектр завдань, які доручаються операціям ООН з підтримки миру, суттєво розширився у зв'язку зі зміною характеру конфліктів та необхідністю більш ефективного реагування на загрози міжнародному миру та безпеці. Хоча кожна операція ООН з підтримки миру має свої особливості, завдання, покладені на миротворців Радою Безпеки, схожі між собою. Залежно від мандату операції з підтримки миру можуть вирішувати такі завдання: розгортання сил запобігання конфлікту чи його перетікання через кордони; стабілізація конфліктної ситуації після припинення вогню, щоб створити умови для досягнення угоди про встановлення міцного миру між сторонами; сприяння здійсненню всеосяжних мирних угод; надання допомоги країнам чи територіям у подоланні перехідного періоду до стабільного правління на основі демократичних принципів, доброго управління та економічного розвитку. З урахуванням конкретного кола проблем миротворцям ООН часто надається роль каталізатора у здійсненні наступних заходів, які по суті зводяться до діяльності зі миробудування: роззброєння, демобілізація та реінтеграція колишніх комбатантів; розмінування; реформування сектору безпеки та здійснення інших заходів, пов'язаних із забезпеченням верховенства права; захист та заохочення прав людини; допомога у проведенні виборів; підтримка заходів щодо відновлення та зміцнення державної влади; сприяння соціально-економічному відновленню та розвитку. Мандати Ради Безпеки включають також ряд наскрізних тематичних завдань, які регулярно доручаються операціям ООН з підтримки миру на основі найважливіших резолюцій Ради Безпеки серед яких: Резолюція 1325 (2000) Ради Безпеки про жінок та мир та безпеку; Резолюція 1612 (2005) Ради Безпеки про дітей та збройні конфлікти; Резолюція 1674 (2006) Ради Безпеки щодо захисту цивільного населення у збройних конфліктах.

Виходячи з вищеозначеного К.А. Варнавська зауважила, що Статут ООН є фундаментальною основою миротворчої діяльності, дотримання якого є гарантією миру і стабільності у багатополлярному світі.

В обговоренні узяли участь:

Сироїд Т.Л. - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Фоміна Л.О. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Войціховський А.В. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Гавриленко О.А. - доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Передерій О.С. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Тітов Є.Б. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

**Завідувач кафедри
Секретар**

**Т. Л. Сирійд
К. А. Варнавська**